371 425
อ174ก
425
ก71
ร 3

การสำรวจปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6

28 ก.พ. 2522
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร 3921676 3916058

ปริญญานิพนธ์

ของ

[illegible]วรรณ ประคองเวช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2521

72884

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

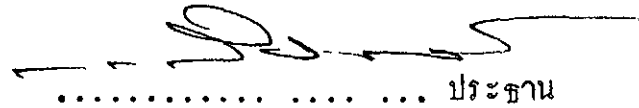

.... ประธาน

(ศาสตราจารย์บุญถึง แน่นหนา)

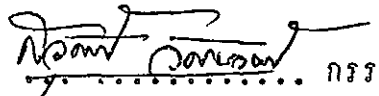

.... กรรมการ

(อาจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่ง จาก ศาสตราจารย์บุญถึง แน่นหนา อาจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และอาจารย์ ดร.วชิรญา บัวศรี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์อภัย รัตนะรัต อาจารย์ประเสริฐ เนื้อทอง ท่านผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณธรรมนูญ วรวิชา ที่กรุณาช่วยเหลือด้านคำนวณอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อนทุกคนที่ให้กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายขอขอบคุณอย่างสุดซึ้งต่อคุณสุวิทย์ ปิตรชาต พ่อและแม่ที่เป็นแรงใจสำคัญที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

อรวรรณ ประคองเวช

สารบาญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั่วไป	7
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการเลือกอาชีพ	9
	เอกสารและการวิจัยเกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ	11
	เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและตัวแปรบิดามารดา	12
	เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	13
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	14
3	วิธีดำเนินการค้นคว้า	15
	กลุ่มตัวอย่าง	15
	วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง	15
	การสร้างแบบสอบถาม	18
	การวิเคราะห์แบบสอบถาม	20
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	21

บทที่ หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ____ 25

สัญญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ____ 25

ปัญหาในการเลือกอาชีพที่พบ ____ 26

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหา ____ 27

การวิเคราะห์ความแปรปรวน ____ 34

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ____ 36

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ____ 36

กลุ่มตัวอย่าง ____ 36

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ____ 36

1 การวิเคราะห์ข้อมูล ____ 37

4 อภิปรายผล ____ 39

5 ข้อเสนอแนะ ____ 41

บรรณานุกรม ____

ภาคผนวก ____

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการแบ่งกลุ่มของโรงเรียนรัฐบาลและจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	16
2	แสดงการแบ่งกลุ่มโรงเรียนราษฎร์และจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	17
3	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการเลือกของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	27
4	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	28
5	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล	29
6	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมือง	30
7	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง	31
8	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมือง	32
9	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาในการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมือง และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมือง	33
10	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีบิดามารดามีอาชีพต่างกัน	34
11	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน	35

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเตรียมบุคคลเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ นับวันจะเพิ่มความจำเป็นและความต้องการทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ การเลือกอาชีพที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองแล้ว ยังนับว่าเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอีกด้วย เพราะการเร่งรัดพัฒนาทั้งการศึกษาและเศรษฐกิจของรัฐ ย่อมหมายถึง การพัฒนาอาชีพของประชาชนนั่นเอง โร (Roe 1966 : 35) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพไว้ว่า อาชีพนั้นนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งจ่าตอบแทนเพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาสนองความต้องการทางร่างกายแล้วยังเป็นกิจกรรมที่จะสนองความต้องการด้านจิตใจและความต้องการด้านสังคมของบุคคลนั้น ๆ ด้วย

โดยทั่วไปแล้ว บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่สามารถจะสนองความต้องการของตนได้ สวัสดิ์ (สวัสดิ์ สุวรรณอักษร 2515 : 81 – 85) ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลจะเลือกอาชีพได้อย่างฉลาดนั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ หลายประการ คือ การรู้จักตนเอง ความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน กวามรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของงานอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับประเภทของอาชีพ ดังนั้น การเลือกอาชีพจึงเป็นสิ่งที่สร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคลนั้นเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งตรงกับ เครช (Krech 1962 : 132) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกงานหรือเลือกอาชีพนับว่าเป็นจุดยุ่งยากลำบากจุดหนึ่งของบุคคล เมื่อเลือกขั้นสุดท้ายซึ่งจะต้องตัดสินว่ากนนั้นเป็นบุคคลชนิดใด งานที่บุคคลเลือกจะเป็นเครื่องชี้ถึงประสบการณ์ และความต้องการของเขาบุคคลจะเกิดความพอใจ ถ้าได้ทำในสิ่งที่เขาต้องการ

ได้มีผู้ศึกษาถึงปัญหาของนักเรียนไว้มาก ทั้งนี้เพราะมีปัญหาหลายประการ การจะขจัดปัญหาได้จำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับสภาพของปัญหาแต่ละด้านให้เข้าใจถ่องแท้ เพื่อจะได้แก้ไขให้ถูกจุด สวัสดิ์ (สวัสดิ์ บรรเทิงสุข 2510) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา พบว่า ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนเรียงลำดับที่ประสบ

มากไปหาน้อยได้ดังนี้

- ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน
- ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางอาชีพ
- ปัญหาเกี่ยวกับความถนัด
- ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจ
- ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน
- ปัญหาเกี่ยวกับร่างกาย
- ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง

ซึ่งการศึกษานี้ไปสอดคล้องกับการศึกษาของ ประสาร (ประสาร เมืองหมุด 2511) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3-4 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา

สำหรับความคิดและความเชื่อถือของคนไทยที่ให้เกียรติและยกย่องอาชีพบางอย่างโดยเฉพาะอาชีพรับราชการก็ยังคงฝังแน่นในจิตใจอย่างแก้ไขได้ยาก ทั้ง ๆ ที่อาชีพรับราชการในปัจจุบันนี้เป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่สูง แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังนิยมที่จะให้บุตรหลานของตนรับราชการและมุ่งจะให้เรียนสูงขึ้นไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ดังจะเห็นได้จากปัญหาที่รัฐกำลังประสบและหาทางแก้ไขอยู่ในปัจจุบันนี้คือ ปัญหาที่นักเรียนซึ่งเรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาและไม่สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ไม่มีงานทำเพราะไม่มีความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพพอที่จะประกอบอาชีพได้ นับเป็นการสูญเปล่าทางด้านกำลังคนของประเทศเป็นอย่างยิ่ง

การแนะแนวมีบทบาทสำคัญในอันที่จะปรับปรุงการศึกษา เนื่องจากการแนะแนวคือ กระบวนการช่วยเหลือเอกชนให้รู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ รวมทั้งความสามารถพิเศษ และความบกพร่องของตนในอันที่จะตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ปรับปรุงการศึกษา และการเลือกอาชีพที่เหมาะสมแก่ตน ตลอดจนเพื่อดำเนินชีวิตที่ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ผู้แนะแนวจะสามารถปฏิบัติงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการแนะแนวนี้ได้ก็ต่อเมื่อมีโอกาสรู้เรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาเด็กอย่างลึกซึ้ง

ทาให้มีความเข้าใจมองเห็นลู่ทาง และเลือกใช้วิธีการที่ดีในการที่จะช่วยเหลือเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังเป็นแนวทางในการจัดบริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นอีกอีกด้วย ผู้วิจัยอยู่ในวงการศึกษาและการแนะแนว ซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการเลือกอาชีพนี้อย่างลึกซึ้ง เพื่อเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนต่อไป

<u>ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า</u>

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6 ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 ปัญหาด้านการรู้จักตนเอง

1.1.1 การรู้จักความสามารถ

1.1.2 การรู้จักความถนัด

1.1.3 การรู้จักความสนใจ

1.2 ปัญหาด้านสุขภาพ

1.3 ปัญหาด้านการเงิน

1.4 ปัญหาการตัดสินใจเลือกอาชีพตามความต้องการของครอบครัว

1.5 ปัญหาความรู้ทางอาชีพ (Occupational information)

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6 ตามตัวแปรต่อไปนี้

2.1 เพศ

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 การศึกษาของบิดามารดา

2.4 อาชีพบิดามารดา

2.5 ประเภทของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6 เพราะในเขตการศึกษานี้เป็นเขตที่มีการตื่นตัวและความเจริญทางการศึกษามาก เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวิทยาลัยครู 2 แห่ง จังหวัดลพบุรีมีโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่สมบูรณ์ที่สุด

2. ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้เข้าใจปัญหาของเด็ก เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียน การสอน และการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

3. เป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับครูแนะแนวในการจัดบริการอาชีพให้ตรงเป้าหมาย

4. เป็นแนวทางในการจัดบริการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อุทัยธานี อ่างทอง และชัยนาท ปีการศึกษา 2521 จำนวน 1,000 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ

- เพศ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- การศึกษาของบิดามารดา
- อาชีพของบิดามารดา
- ประเภทของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคที่ขัดขวางมิให้กระทำในสิ่งที่ต้องการจะทำ รวมถึงความรู้สึกอึดอัด คับข้องใจ ทุกข์ใจ กังวลใจ สังเสใจ และเศร้าใจ

2. ปัญหาด้านการเลือกอาชีพ หมายถึง ความคับข้องใจในการเลือกอาชีพ หรือเลือกการศึกษาต่อเพื่อเป็นพื้นฐานในการเลือกอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

2.1 ปัญหาด้านการรู้จักตนเอง อันได้แก่ ความคับข้องใจที่เกี่ยวกับความไม่แน่ใจในตนเอง ไม่แน่วาตนเองมีความถนัด ความสามารถ และความสนใจในสิ่งนั้น

2.2 ปัญหาด้านสุขภาพ หมายถึง ความคับข้องใจอันเกิดจากสุขภาพ มีโรคประจำตัวรวมทั้ง ความพิการของร่างกาย

2.3 ปัญหาด้านการเงิน อันได้แก่ ความคับข้องใจที่เกี่ยวกับการขาดแคลนทุนทรัพย์ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร อุปกรณ์การเรียน

2.4 ปัญหาด้านการตัดสินใจและครอบครัว หมายถึง ความคับข้องใจ ความลังเลใจในการเลือก และบุคคลในครอบครัวที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ

2.5. ปัญหาด้านความรู้ทางอาชีพ หมายถึง ความคับข้องใจในการขาดข้อมูลทางอาชีพ ขาดความรู้เรื่องโลกของอาชีพ โลกของงาน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขอบข่ายของการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ผลการสอบไล่ของนักเรียนในปีการศึกษา 2521 โดยถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การแบ่งกลุ่มนักเรียนยึดหลักต่อไปนี้ นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย แล้วตัดเอา 27% บน เป็นตัวแทนของนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และตัดเอา 27% ล่าง เป็นตัวแทนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4. อาชีพของบิดามารดา หมายถึง อาชีพของบิดามารดาในปัจจุบัน กรณีไม่มีบิดา มารดา ให้ถือเอาอาชีพของผู้ปกครองคนปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น 9 หมวด ตามการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ พ.ศ. 2512 ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

5. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาแยกเป็น 2 ประเภท คือ

5.1 โรงเรียนรัฐบาล

5.1.1 โรงเรียนรัฐบาลในเมือง คือโรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง

5.1.2 โรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง คือโรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง

5.2 โรงเรียนราษฎร์

5.2.1 โรงเรียนราษฎร์ในเมือง คือโรงเรียนราษฎร์ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง

5.2.2 โรงเรียนราษฎร์นอกเมือง คือโรงเรียนราษฎร์ที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง

6. การศึกษาของบิดา มารดา หมายถึง ระดับการศึกษาที่บิดา มารดาได้รับ แยกเป็น 3 ระดับ

6.1 ระดับประถมศึกษา (ป. 1 – ป. 7 หรือเทียบเท่า)

6.2 ระดับมัธยมศึกษา (ม.ศ. 1 – ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า)

6.3 ระดับอุดมศึกษา (ปริญญาตรี – อนุปริญญา หรือเทียบเท่า)

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2521

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั่ว ๆ ไป

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2508 : 8 – 34) ได้รายงานผลการวิจัยสาเหตุเด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียนประชาบาล จังหวัดกาญจนบุรี สรุปผลได้ว่า เด็กมีปัญหาดังต่อไปนี้

- ปัญหาด้านสุขภาพไม่ดี เจ็บป่วย
- ปัญหาทางด้านจิตใจ สุขภาพจิต
- ปัญหาทางด้านผู้ปกครองย้ายที่อยู่ ผู้ปกครองไม่เข้าใจเด็ก
- ปัญหาระยะทางจากบ้านกับโรงเรียนไกลเกินไป การเดินทางไม่สะดวก

ซึ่งในปี 2514 วารุณี (วารุณี บิญชุลัญฯ 2514 : 10) ได้แบ่งปัญหาของนักเรียนที่พบในโรงเรียนออกเป็นหมวกใหญ่ ๆ ได้แก่ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาจิตใจและอารมณ์ ซึ่ง กอเฮล์ (Gawhay. 1969 : 30) สำรวจความต้องการและปัญหาของนักเรียนเกรด 10 – เกรด 12 จำนวน 900 คน พบว่า เรื่องที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพศ และการแต่งงาน ความสัมพันธ์ทางสังคม ศีลธรรมและศาสนา เรื่องที่เป็นปัญหาระดับกลาง คือ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอนาคต อาชีพและการศึกษา เรื่องที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ที่อยู่อาศัยและครอบครัว กิจกรรมด้านสังคมและการพักผ่อนหย่อนใจ การดำเนินชีวิต สุขภาพ และการรับจ้างทางงาน ซึ่งคล้ายกับการศึกษาของ นัทท์ (Nutt. 1972 : 650 – A) ศึกษาปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งเป็นนักเรียนเกรด 7 – 12 จำนวน 607 คน ครู 33 คน พบว่านักเรียนประสบปัญหาเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาส่วนบุคคล กิจกรรมทางสังคม และการสันทนาการ นอกจากนี้ยังพบว่า เพศและระดับชั้นมีอิทธิพลต่อลำดับความสำคัญของปัญหาของนักเรียนอีกด้วย ทั้งนี้ จงกล (จงกล ศศะภูริ 2500 : 70 – 74)

ศึกษาบทบาทของครูที่จะช่วยให้เด็กวัยรุ่นเผชิญปัญหาชีวิต โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชายหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเตรียมอุดมศึกษาของโรงเรียนในพระนคร จำนวน 400 คน ผลปรากฏว่า เด็กมีปัญหาด้านการเงิน 53.75% ด้านความสัมพันธ์กับครูอาจารย์ 37.50% เกี่ยวกับระเบียบกฎข้อบังคับของโรงเรียน 63.25% และด้านสังคมกับเพื่อน 70.75% ซึ่ง ลาวัณย์ (ลาวัณย์ ส่งสกุล 2502 : 75 - 78) ทำการสำรวจสาเหตุที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไม่มีความสุข พบว่า เด็กวัยรุ่นไม่สบายใจเนื่องจากปัญหาทางการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาการเลือกอาชีพและการเรียนต่อและปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ซึ่งไปสอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพาวรรณ (ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ 2510 : 100 - 104) ศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 120 คน พบว่า สาเหตุของปัญหาเหล่านั้นเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางบ้าน เช่น ที่อยู่อาศัย ฐานะทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ในครอบครัว

2. สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน เกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนต่อครูและต่อวิชาที่เรียนตลอดจน ความรู้สึกที่มีต่อเพื่อน

3. ปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง เช่น สุขภาพ สติปัญญา การใช้เวลาว่าง

ในปี 2515 ประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ พุ่มเพชร 2515 : 67 - 70) ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาทางด้านส่วนตัว สังคม การเรียนและความสนใจในอาชีพของนักเรียนช่างกลปีที่ 3 ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาลและเอกชน พบว่า นักเรียนช่างกลในโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหาส่วนตัวและสังคม มากกว่านักเรียนในโรงเรียนเอกชน ส่วนปัญหาด้านการเรียนและความสนใจในอาชีพจะมีน้อยกว่านักเรียนในโรงเรียนเอกชน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่อายุและอาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครองต่างกัน มีปัญหาส่วนตัว สังคม การเรียนและความสนใจในอาชีพต่างกัน

สรุปจากผลงานการวิจัยดังที่ได้กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่า ปัญหานั้นมีมากมายหลายด้านด้วยกัน ปัญหาการเรียน ปัญหาทางการเงิน ปัญหาสุขภาพ มีมากจึงเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก จะต้องร่วมมือช่วยกันแก้ไข

<u>เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการเลือกอาชีพ</u>

ฟอร์เรสท์ (J.L Forest อ้างจาก คมเพชร ฉัตรศุภกุล 2521 : 23) ได้ศึกษาถึงโครงการอาชีพของนักเรียนจำนวน 507 คน พบว่า ครึ่งหนึ่งของจำนวนนักเรียนจะเปลี่ยนแปลงการเลือกอาชีพระหว่างอยู่ในปีสุดท้ายของโรงเรียนขณะที่เรียนอยู่ในชั้นปีที่ 3 ระดับวิทยาลัย ผู้หญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าผู้ชาย

จากผลของการศึกษาของฟอร์เรสท์ แสดงให้เห็นว่า บุคคลมีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพเพราะจะมีการเปลี่ยนแปลงการเลือกอาชีพ และจำนวนที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ก็เป็นจำนวนไม่น้อย กล่าวคือ เกิน 50% ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้แต่บุคคลที่อยู่ในระดับวิทยาลัยแล้วก็ตาม ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงการเลือกอาชีพ ยิ่งนับได้ว่าการเลือกอาชีพของบุคคลเหล่านี้น่าจะมีปัญหามาก

ปีเตอรส์ และเชอร์ทเซอร์ (Peters and Shertzer. 1965 : 390) ได้สรุปผลของการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านอาชีพของเด็ก และชี้ให้เห็นถึงความต้องการของเด็กในด้านการแนะแนวอาชีพหลายประการ

1. นักเรียนหลายคนเลือกอาชีพโดยมีความรู้เกี่ยวกับโลกของอาชีพแคบเกินไป

2. นักเรียนส่วนมากมีความต้องการจะทำงานโดยใช้ความรู้ระดับวิชาชีพชั้นสูง โดยไม่คำนึงถึงว่าเมื่อสำเร็จออกไปแล้วจะมีงานทำหรือไม่

3. เด็กผู้ชายมองข้ามหรือไม่ค่อยสนใจอาชีพบางอาชีพ เช่น งานด้านเลขานุการ งานการขาย และอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ๆ ที่งานด้านนี้เปิดโอกาสให้บุคคลเข้าไปทำงานได้มาก

4. นักเรียนส่วนใหญ่ขาดข้อสนเทศที่ถูกต้องเกี่ยวกับอาชีพและปริมาณของข้อสนเทศดังกล่าวแล้วไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนด้วย

นักเรียนบางคนมีความสามารถในการที่จะแสวงหาข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีความเฉลียวฉลาดพอที่จะเข้าใจข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของตนเอง แต่บางครั้งเขาก็อาจขอรับคำปรึกษาจากบุคคลอื่น ๆ บ้าง เพื่อให้ได้รับความมั่นใจมากขึ้น และในที่สุด เขาจะสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวางแผนอาชีพให้กับตนเองได้เป็นอย่างดี

สำหรับนักเรียนบางคนถ้าไม่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้ ทั้งนี้ ผู้แนะแนวก็ควรจะยอมรับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงจะเข้าใจถึงความต้องการของเขาได้ นักเรียนจำนวนไม่น้อยมีความต้องการแนะแนวอาชีพ เพื่อจะช่วยเขาวางแผนอาชีพในอนาคตให้ดี นักเรียนเหล่านี้จะมีปัญหาต่าง ๆ ดังที่ แมคลีน และฮาห์น Mackean and Hahn (อ้างจาก คมเพชร ฉัตรศุภกุล 2521 : 24) ไว้ดังนี้

1. ไม่มีความแน่นอนในการเลือกอาชีพ นักเรียนบางคนมีความลังเลใจ ไม่มั่นใจ ไม่มีความแน่นอน ในการที่จะวางโครงการในการเลือกอาชีพ บางคนแสดงทัศนคติแบบไม่สนใจใยดีกับการเลือกอาชีพ เพราะเขาคิดว่าเมื่อถึงเวลาเขาก็ย่อมจะตัดสินใจด้วยตนเองได้ เด็กเป็นจำนวนมาก มีความรู้สึกดังกล่าวแล้ว ทั้ง ๆ ที่เขาเป็นคนที่มีความสามารถสูง

2. ไม่มีตัวเลือกเกี่ยวกับอาชีพ นักเรียนจำนวนมากเกิดความสับสนเกี่ยวกับเรื่องอาชีพในสังคม เนื่องจากจำนวนอาชีพมีมากมาย จนทำให้ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าอาชีพอะไรที่จะเหมาะกับตนเอง ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นได้กับเด็กทุกระดับ ทั้งเด็กที่ฉลาดและไม่ค่อยฉลาด สำหรับเด็กที่ฉลาดมากก็เลยไม่ทราบว่าจะเลือกอาชีพอะไร แต่เด็กที่ไม่ค่อยฉลาดก็ไม่ทราบว่าตนเองมีความสามารถแค่นี้ จะมีความสามารถไปทำอะไรได้บ้าง เกิดความไม่แน่ใจว่าอาชีพอะไรจะเหมาะกับตนเอง

3. การเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะสม มักจะปรากฏอยู่เสมอว่า นักเรียนบางคนที่เลือกอาชีพไปแล้วไม่เหมาะกับตนเอง เช่น ความสามารถและความสนใจไม่ไปด้วยกัน ความสามารถไม่เหมาะสมกับระดับของอาชีพที่เลือก ในบางครั้งความสามารถไปด้วยกันได้กับความสนใจ แต่มีความขัดแย้งกับลักษณะทางด้านอารมณ์ บุคคลิกภาพและทักษะบางประการ

สรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยม นักศึกษาในมหาวิทยาลัย เด็กที่อยู่นอกโรงเรียนมีปัญหาทางด้านการศึกษาและอาชีพทั้งนั้น แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาและอาชีพก็มีความสำคัญกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพราะถือว่าการศึกษาเป็นการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพนั่นเอง

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ

ยุพรรณี (ยุพรรณี สุขสมิติ 2510 : 68) ได้ศึกษาค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 โดยใช้แบบมาตราประเมินค่า พบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกอาชีพทางด้านการทำงานกับวัตถุ เวลาว่าง และอาชีพที่ประเทศชาติต้องการ มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับอาชีพของบิดามารดา กับค่านิยมทางอาชีพของนักเรียน และระหว่างค่านิยมทางอาชีพของบิดามารดาและค่านิยมทางอาชีพของนักเรียน ซึ่ง แชนเนย์ (Channay. 1969) ได้ศึกษาพบว่า ความต้องการด้านอาชีพของนักเรียนหญิงแตกต่างจากนักเรียนชาย ทั้งนี้เพราะ แนวทางที่จะนำไปสู่ความเป็นใหญ่แตกต่างกัน และมีจุดเด่นในด้านความสำเร็จแตกต่างกันออกไป ซึ่งในด้านทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพของเด็กวัยรุ่นนั้น เจมส์ คล้าก (James Clack. 1970) ได้ทำการศึกษาในเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพของเด็กวัยรุ่น อิทธิพลและผลประโยชน์ของอาชีพต่าง ๆ นั้นพบว่าวัยรุ่นทั้งหลายยังอาศัยความต้องการเป็นอิทธิพลเบื้องต้นในการเลือกอาชีพในระดับมัธยมศึกษาไม่ได้คำนึงถึงเพศ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนิสิตมหาวิทยาลัยปีที่ 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการจัดลำดับอิทธิพลในการเลือกอาชีพตามความมั่นใจในการเลือก ทั้งเพศหญิงและชาย ซึ่งต่างแสดงออกในการจัดลำดับอาชีพตามความคิดคำนึงคล้าย ๆ กัน แต่ก็ไม่เหมือนกันในด้านความมั่นใจในการเลือกอาชีพ ผู้หญิงทั้งหมดมีความหวังต่ออาชีพที่สูงส่งและมีเกียรติ แต่สังคมไม่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีพื้นฐานอาชีพเบื้องต้นเท่าเทียมกัน อนึ่ง ความมุ่งหวังระหว่างในเมืองกับชนบทของหญิงในการเลือกอาชีพมีความคล้ายคลึงกันมาก แม้ว่าก่อนหน้านี้กฎเกณฑ์ทางขนบธรรมเนียมประเพณี มีส่วนทำให้ผู้หญิงมีความกระตือรือล้นที่จะประกอบอาชีพที่มีเกียรติ

เฉลิมชัย (เฉลิมชัย อุบลพงศ์ 2510) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสามารถในการเรียนต่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชัยนาท พบว่านักเรียนชายส่วนมากเลือกเรียนได้ไม่ตรงกับความจริง นักเรียนหญิงเลือกได้ตรงตามความเป็นจริงมีจำนวนมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ธิดารัตน์ (ธิดารัตน์ บุญนุช 2512) และ พรรณราย (พรรณราย นิ่มขุนทด 2513) ได้ทำการศึกษา

พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีความแตกต่างกันในการเลือกอาชีพ พรรณรายพบว่า อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุดได้แก่ เทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างต่าง ๆ รองลงมาคือ รับราชการ ส่วนนักเรียนหญิงไม่สนใจเลยเกี่ยวกับอาชีพทางเทคนิควิทยา นักเรียนหญิงให้ความสนใจอาชีพที่เกี่ยวกับการให้บริการมากที่สุด เป็นต้นว่า นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล และพนักงานบริการต่าง ๆ และต่อมาปี 2515 ชวลิต (ชวลิต บางณรงค์ 2515) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่าอาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุด ได้แก่ เทคนิควิทยา รองลงมาคือ รับราชการ ส่วนนักเรียนหญิงให้ความสนใจเกี่ยวกับอาชีพการให้บริการมากที่สุด

เอกสารและวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาและตัวแปรอาชีพของบิดามารดา

คอลลาโซ (Collazo. 1967) ได้ศึกษาโดยทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กเปอร์โตริกัน ชี้ให้เห็นชัดลงไปได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง ซึ่งบิดามารดาประกอบอาชีพชั้นสูง หรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบทซึ่งบิดามารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น ทำนา หรือทำงานหนัก จะเลือกอาชีพในระดับต่ำเป็นส่วนมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แบลคเบอร์น (Blackburn. 1975) ที่พบว่า นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพระดับสูง จะคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพชั้นสูงมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพระดับต่ำกว่า และสอดคล้องกับการวิจัยของไทย สมพงษ์ (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513) ได้สำรวจแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากกว่าครู นักเรียนที่มีผู้ปกครองทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการ นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ พอ ๆ กับผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญถึงร้อยละ 94.95 แต่การศึกษาของ ศิริลักษณ์ (ศิริลักษณ์ จินดากุล 2510) พบว่า อาชีพของบิดาและผู้ปกครองบางอาชีพเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เช่น อาชีพรับราชการ ทหาร ตำรวจ ครู และแพทย์

เอกสารที่เกี่ยวกับปัญหาและตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สวัสดิ์ (สวัสดิ์ บันเทิงสุข 2510) ได้ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2510 จำนวน 425 คน พบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับต่ำมีความต้องการเลือกอาชีพในระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อีดดี้ (Eaddy. 1969) ได้ทำการศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรม ในรัฐหลุยเซียนา จำนวน 741 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงจะสนในอาชีพชั้นสูง ซึ่ง เปรื่อง (เปรื่อง จันดา 2519) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคเหนือ ทั้งหญิงและชาย จำนวน 506 คน ในปีการศึกษา 2518 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพที่ต้องการอาศัยความสามารถ หรือความรู้ในชั้นสูง เช่น อาชีพแพทย์ อาชีพที่เกี่ยวกับกฎหมายและการปกครองมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมพงษ์ (สมพงษ์ อาภาพันธ์ 2519) และนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอาชีพเกี่ยวกับช่าง และเกษตรกรรม แต่การศึกษาของ ประมวล (ประมวล วิทยากร 2520) ศึกษาเรื่องค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดทหาร งานกสิกรรม งานบริการ เป็นต้น หมวดอาชีพที่กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ไม่เลือกเลยคือ การค้า

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนั้นมีผลต่อการเลือกอาชีพของเด็กนักเรียน

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการศึกษาของบิดามารดา

อาชีพของบิดามารดามีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเลือกอาชีพของเด็ก ซึ่งการศึกษาของ เรมอนด์ (Ramond. 1974) ได้ทำการศึกษาพบว่า ร้อยละ 50 มาจากพื้นฐานทางการศึกษาของผู้ปกครองสมบูรณ์อย่างน้อย 7 ปี ในโรงเรียนมีความสามารถในทางการเลือกอาชีพและสามารถเรียนได้ระดับ B ขึ้นไป ซึ่งทั้งนี้ วิจิตร (วิจิตร เรืองสวัสดิ์ 2513 : 138) ได้ศึกษาเหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครู ของนักเรียน ม.ศ. 3 และ ม.ศ. 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2512 พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาต่างอาชีพกัน เลือกเรียนครูเพราะต้องการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนมีความรู้เช่นเดียวกัน แต่ สุภาภรณ์ (สุภาภรณ์ เอี่ยมจินดา 2513 : 82) ได้ศึกษาเหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครูของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 และ ม.ศ. 5 ในภาคกลาง (เว้นพระนคร – ธนบุรี) พบว่า การศึกษาของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

สรุปจากเอกสารและการวิจัย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า ตัวแปรดังกล่าวมาแล้วนั้น มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้หยิบยกปัญหาข้อนี้ขึ้นมาศึกษา

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กนักเรียนชายหญิงมีปัญหาทางการเลือกอาชีพต่างกัน
2. เด็กนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเลือกอาชีพต่างกัน
3. เด็กนักเรียนโรงเรียนราษฎร์และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล มีปัญหาในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน
4. เด็กนักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกัน มีปัญหาในการเลือกอาชีพต่างกัน
5. เด็กนักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกอาชีพต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานและการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6 ทั้งโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample random Sampling) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่มีการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6 จากกองสถิติและวัดผลการศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. ศึกษาจำนวนโรงเรียนราษฎร์ที่มีการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากกองสถิติ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. เลือกจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 1 ใน 2 ของจังหวัดทั้งหมดในเขตการศึกษา 6 ได้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี

2. แบ่งโรงเรียนออกเป็น โรงเรียนในเมือง และโรงเรียนนอกเมืองได้เป็น โรงเรียนรัฐบาลในเมือง โรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง โรงเรียนราษฎร์ในเมือง และโรงเรียนราษฎร์นอกเมือง สุ่มตัวอย่างโรงเรียนแต่ละประเภท โดยวิธี Simple Random Sampling ในอัตรา 1 ใน 2

3. เก็บข้อมูลโรงเรียนละ 1 ห้อง คือนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง 1 แสดงการแบ่งกลุ่มตามประเภทโรงเรียนและจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท / จังหวัด	โรงเรียนรัฐบาลในเมือง	โรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง
พระนครศรีอยุธยา	1. ร.ร. จอมสุรางค์อุปถัมภ์	1. ร.ร. ท่าเรือ "นิตยานุกูล" 2. ร.ร. บางปะอิน "ราชานุเคราะห์" 3. ร.ร. เสนาประสิทธิ์ 4. ร.ร. ภาชี "สุนทราวิทยานุกูล" 5. ร.ร. บางประหัน 6. ร.ร. บางไทรวิทยา 7. ร.ร. บางบาล
ลพบุรี	1. ร.ร. พิบูลวิทยาลัย	1. ร.ร. โคกกระเทียมวิทยาลัย 2. ร.ร. ชัยบาดาลพิทยาคม 3. ร.ร. บ้านหมี่วิทยา 4. ร.ร. ท่าวุ้งวิทยาคาร 5. ร.ร. บ้านกะพี้ปานเลิศวิทยาคาร
สระบุรี	1. ร.ร. สระบุรีวิทยาคม	1. ร.ร. บ้านหมอ 2. ร.ร. หนองแซง 3. ร.ร. หนองโดนวิทยา 4. ร.ร. พุแค 5. ร.ร. ประเทียบวิทยาทาน 6. ร.ร. เสาไห้ "วิมลวิทยานุกูล"

ตาราง 2 แสดงการแบ่งกลุ่มตามประเภทโรงเรียนและจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท / จังหวัด	โรงเรียนราษฎร์ในเมือง	โรงเรียนราษฎร์นอกเมือง
พระนครศรีอยุธยา	1. ร.ร. อยุธยานุสสรณ์มูลนิธิ 2. ร.ร. รัตนประสาท 3. ร.ร. สุนทรวิทยา 4. ร.ร. อาจศึกษา	1. ร.ร. ราษฎร์บำรุงศิลป์ 2. ร.ร. มัธยมผดุงวิทยา 3. ร.ร. แสงทวีปวิทยา 4. ร.ร. เพียรศิลป์ 5. ร.ร. รอดเสวตวิทยา
ลพบุรี	1. ร.ร. ทุ.บอ. สองเหลาสราง 2. ร.ร. ท.บอ. คายนารายณ์ศึกษา 3. ร.ร. วินิตศึกษา	1. ร.ร. นารายณ์วิทยา 2. ร.ร. รัตนศึกษา 3. ร.ร. ศรีแก้วอนุกูล 4. ร.ร. พระวรสาร
สระบุรี	1. ร.ร. ราษฎร์ศึกษา	1. ร.ร. ซีเมนต์ไทยอุปถัมภ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียน เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา ประเภทของโรงเรียน โดยให้นักเรียนเติมรายละเอียดลงในช่องว่างที่เว้นไว้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 5 หมวดปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพและร่างกาย และปัญหาด้านความรู้ทางอาชีพ (ซึ่งได้ศึกษาเอกสารและผลงานการวิจัย สวัสดิ์ บรรเทิงสุข ประสาร เมืองหมุก เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามปลายเปิด) ในการตอบปัญหาตอนที่ 2 นี้ ได้กำหนดให้ผู้ตอบ ตอบเป็นน้ำหนักมากน้อยตามความรู้สึกของตนโดยกาเครื่องหมายถูก ลงในช่องคำถาม ดังตัวอย่าง

ปัญหาการรู้จักตัวเอง

ข้อคำถาม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุดหรือไม่มี 1
1. ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความสนใจอะไร					
2. ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความถนัดอะไร					

ตัวอย่างปัญหาด้านการเงิน

ข้อคำถาม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุดหรือไม่มี 1
1. ทุนน้อยเกรงจะเรียนในอาชีพที่เลือกไม่ตลอด					
2. ถ้าเรียนต่อต้องหารายได้ด้วยตนเอง					

ตัวอย่างปัญหาด้านสุขภาพและร่างกาย

ข้อคำถาม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุดหรือไม่มี 1
1. สายตาไม่เหมาะสมกับอาชีพที่เลือก					
2. ร่างกายอ่อนแอเกินไปที่จะเลือกเรียนอาชีพที่สนใจ					

ตัวอย่างปัญหาการตัดสินใจ

ข้อคำถาม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุดหรือไม่มี 1
1. ต้องเลือกอาชีพตามใจบิดามารดา					
2. ไม่แน่ใจว่าอาชีพที่เลือกจะดีพอ					

ตัวอย่างปัญหาด้านความรู้เรื่องราวทางอาชีพ

ข้อคำถาม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุดหรือไม่มี 1
1. ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกต้องใช้เวลาศึกษามากน้อยเพียงใด					
2. ขาดผู้แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ชอบ					

ความหมายของมาตราส่วน

มาตราส่วนประมาณค่าทั้ง 5 ช่อง มีความหมายดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหาและความรู้สึกนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีปัญหาและความรู้สึกนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาบ้าง
น้อย	หมายถึง	มีปัญหาและความรู้สึกนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ไม่ค่อยมีปัญหา

เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนสูงถือว่าเป็นผู้ที่มีปัญหาด้านการเลือกอาชีพมาก ผู้ที่ได้คะแนนต่ำลงมาหมายความว่า เป็นผู้ที่มีปัญหานั้นน้อยลงมาตามระดับคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. หาความถี่ของคะแนนในแบบสอบถามที่แยกประเภทไว้ ตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพบิดามารดา การศึกษาบิดามารดา ประเภทโรงเรียน

3. นำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าที่สถิติ เช่น หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความแปรปรวน (Variance) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation)

4. ทดสอบหาค่าความแตกต่างตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้ t - test, F - test

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร 3921676 3915068

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัญหา

สูตร $$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$ (McNemar. 1955 : 109)

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน T- Distribution

$\bar{X}_1$, $\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

S_1^2 , S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลาดับ

N_1 , N_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split Half) แบบข้อคี่ ข้อคู่ (Garrett. 1969 : 143)

สูตร $$r_{\frac{1}{2}\frac{I}{II}} = \frac{N\Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2]\ [N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ $r_{\frac{1}{2}\frac{I}{II}}$ แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งฉบับ

X, Y แทน ผลรวมของคะแนนข้อคู่และข้อคี่ตามลำดับ

X^2, Y^2 แทน ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนข้อคู่และข้อคี่ตามลำดับ

ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนนข้อคู่และข้อคี่

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

เมื่อได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งฉบับแล้ว นำมาขยายให้เป็นความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร (Garrett. 1966 : 339)

$$r_{tt} = \frac{2r_{\frac{1}{2}\frac{I}{II}}}{1 + r_{\frac{1}{2}\frac{I}{II}}}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$r_{\frac{1}{2}\frac{I}{II}}$ แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งฉบับ

3. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างรายเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ t - test (McNemar. 1955 : 109)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร

$\bar{X}_1$, X_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

N_1 , N_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2 , S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 1 และและกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

ในเมื่อ $S^2 = \frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}$

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

X แทน ผลรวมของน้ำหนักคะแนน

X^2 แทน ผลรวมของน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาคะแนนเฉลี่ย (Mean)

สูตร $\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$ (Edward. 1968 : 80)

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

X แทน ค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตร $S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$ (Ferguson. 1966 : 67)

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

X แทน ค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X^2 แทน ค่าผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

6. หาค่าความแปรปรวน (Variance) ได้โดยการยกกำลังสองของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อใช้ S^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

7. ใช้ F - test (Lindquist. 1956 : 6)

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment (A)	a-1	$SS_A = \sum_{J=1}^{a} T_J^2 n_J - T^2/n$	$MS_A = SS_A/a-1$	MS_A
Within - group (W)	N-a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W/N-a$	MS_W ↓
Total	N-1	$SS_t = \sum_{J=1}^{a} \sum^{n_{j2}} x^2 - T^2/n$		

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F - distribution

MS_A แทน ค่า Mean Square ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

MS_W แทน ค่า Mean Square ภายในตัวแปรที่ศึกษา

ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบทีละคู่ โดยใช้ q - statistic แบบ Newman Keul Method สูตรที่ใช้ คือ (Winer. 1971 : 218)

$$q = \frac{\bar{T}\ \text{largest} - \bar{T}\ \text{smallest}}{\sqrt{MS_{error}/\hat{n}}}$$

$\bar{T}$ largest แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่มากที่สุด

$\bar{T}$ smallest แทน คะแนนเฉลี่ยของ Treatment ที่น้อยที่สุด

MS_{error} แทน Mean Square Error

$\hat{n}$ แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สื่อความหมายตรงกันในการแปลความจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดสัญญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S^2 แทน ความแปรปรวน

df แทน degree of freedom

t แทน ค่าที่จะพิจารณาใน t-distribution

F แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F-distribution

SS แทน Sum Square

MS แทน Mean Square

$\bar{H}$ แทน Harmonic Mean

q แทน Studentized q-Statistic

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอพร้อมทั้งแปลความหมาย โดยมีลำดับขั้นดังนี้

ทดสอบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพในตัวแปรต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. เพศ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ประเภทของโรงเรียนและสถานที่ตั้ง
4. อาชีพของผู้ปกครองของนักเรียน
5. การศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียน

ปัญหาในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า

1. ลักษณะปัญหาที่นักเรียนประสบอยู่เรียงลำดับจากมีปัญหามากไปหามีปัญหาน้อย มีดังนี้

- ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพ
- ปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง
- ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพตามความต้องการของครอบครัว
- ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน
- ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและร่างกาย

2. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพ จากผลการวิเคราะห์ปรากฏว่านักเรียนประสบปัญหานี้ประมาณร้อยละ 60 ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ ขาดความรู้ในการเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพที่เลือก ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้นต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการศึกษามากน้อยเพียงใด ไม่ทราบว่าลักษณะงานและสภาพการทำงานของอาชีพที่สนใจเป็นอย่างไร

3. ปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง จากผลการวิเคราะห์ปรากฏว่านักเรียนประสบปัญหานี้ประมาณร้อยละ 57 ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ ไม่แน่ใจว่าระดับสติปัญญาของตนจะเหมาะสมกับอาชีพที่ตัดสินใจเลือก ไม่แน่ใจว่าตนเองควรเลือกอาชีพนั้นเพราะอะไร ไม่ทราบว่าตนเองชอบหรือไม่ชอบอาชีพใด

4. ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพตามความต้องการของครอบครัว ปรากฏว่า นักเรียนประสบปัญหานี้ประมาณร้อยละ 50 ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ บิดามารดา ไม่สนใจว่าจะเลือกอาชีพอะไร บิดามารดาหรือผู้ปกครองขาดความรู้เกี่ยวกับอาชีพ จึงไม่สามารถเป็นที่ปรึกษาได้ ความคิดเห็นไม่ตรงกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเรื่องการเลือกอาชีพ

5. ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเงิน ปรากฏว่า นักเรียนประสบปัญหานี้ประมาณร้อยละ 50 ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ ไม่มีโอกาสเรียนต่อเพราะไม่มีทุน ทุนน้อย เกรงจะเรียนในอาชีพที่เลือกไม่ตลอด ระยะทางไกลทำให้ค่าใช้จ่ายสูง เกรงว่าจะทำให้เลือกอาชีพ

ที่ชอบไม่ได้

6. ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและร่างกาย นักเรียนประสบปัญหานี้ประมาณร้อยละ 38 ข้อที่เป็นปัญหามาก คือ มีโรคประจำตัว ทำให้เบื่อและไม่อยากเรียนหรือเลือกอาชีพที่ชอบ ท่าทางและลักษณะของตนไม่เหมาะกับอาชีพที่เลือก

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

	นักเรียนชาย N = 458		นักเรียนหญิง N = 500		t-test
	$\bar{X}$	S^2		S^2	
ปัญหาการเลือกอาชีพ	188.7070	848.8026	186.6040	1186.4520	1.0229*

df = 956

*ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีปัญหาทั้ง 5 ประการในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

	นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง N = 258		นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ N = 262		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ปัญหาการเลือกอาชีพ	194.0310	1162.5826	182.6710	867.8530	4.0627*

df = 518

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าเด็กนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาทั้ง 5 ประการ ในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล

	นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ N = 268		นักเรียนโรงเรียนรัฐบาล N = 690		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ปัญหาการเลือกอาชีพ	189.9100	760.5462	186.7150	1126.2180	1.5111*

df = 956

*ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนราษฎร์ และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล มีปัญหาทั้ง 5 ประการในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองและนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมือง

	นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมือง N = 98		นักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมือง N = 170		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ปัญหาในการเลือกอาชีพ	194.3670	718.3791	187.3410	771.0900	2.0396*

df = 266

* ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองและนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมือง มีปัญหาทั้ง 5 ประการ ในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง

	นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมือง N = 116		นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง N = 574		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ปัญหาในการเลือกอาชีพ	194.3440	1151.2539	185.1740	1108.9950	2.6631*

df = 688

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง มีปัญหาทั้ง 5 ประการ ในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมือง

	นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมือง N = 98		นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมือง N = 116		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ปัญหาในการเลือกอาชีพ	194.3670	718.3791	194.3440	1151.2530	0.0055*

df = 212

* ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมืองมีปัญหาทั้ง 5 ประการ ในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาในการเลือกอาชีพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง

	นักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมือง N = 170		นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมือง N = 574		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ปัญหาในการเลือกอาชีพ	187.3410	771.0900	185.1740	1108.9950	0.8520*

df = 742

*ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมืองมีปัญหาทั้ง 5 ประการ ในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีบิดามารดามีอาชีพต่างกัน

Source of variation	df	SS	MS	F
Treatment	7	71951.1533	10278.7361	0.2184*
Within-Group	950	44706631.6627	47059.6122	
Total	957	44778582.8160		

*ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกัน มีปัญหาทั้ง 5 ประการ ในการเลือกอาชีพไม่ต่างกัน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment	2	37980.0382	18990.0191	19.2312*
Within-Group	955	943019.9534	987.4554	
Total	957	980999.0916		

*ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาทั้ง 5 ประการในการเลือกอาชีพไม่ต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเลือกอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยปัญหาการรู้จักตนเอง ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพตามความต้องการของครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและร่างกาย ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน และปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนในตัวแปรดังนี้

- เพศ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ประเภทของโรงเรียนและสถานที่ตั้ง
- อาชีพของผู้ปกครองของนักเรียน
- การศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2521 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี และสระบุรี เป็นโรงเรียนราษฎร์ 18 โรง โรงเรียนรัฐบาล 21 โรง รวมนักเรียน 958 คน เป็นนักเรียนชาย 458 คน นักเรียนหญิง 500 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมีอยู่ 2 ตอน ตอนที่หนึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน โดยให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓

ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิดและดัดแปลงจากแบบสอบถามของสวัสดิ์ (สวัสดิ์ บรรเทิงสุข 2510) และประสาร (ประสาร เมืองหมุด 2511) เพื่อนำไปทดลองใช้แล้วจึงนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และคัดเลือกไว้ 56 ข้อ และนำแบบมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่น .87240

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรเพศ ประเภทของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ t-test

2. วิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนของตัวแปร อาชีพของบิดามารดา และการศึกษาของบิดามารดา โดยใช้ F-test

3. ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่าง ๆ ใช้ Studentized q-Statistic แบบ Newman-Keul Method เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนดังกล่าวเป็นรายคู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

✱ -1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน (α =.01) ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพ เช่น ขาดเอกสารในการหาความรู้ทางอาชีพ ขาดความรู้ในการเตรียมตัวสำหรับอาชีพที่เลือก

✱ -2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน (α =.01) ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องของอาชีพ แต่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่า เกือบไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง ประมาณร้อยละ 22 ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับ

การรู้จักตนเอง และปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพตามความต้องการของครอบครัว อยู่ในระดับสูง ประมาณร้อยละ 40

3. นักเรียนโรงเรียนราษฎร์และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน (α =.01) แต่พอสังเกตได้ว่าโรงเรียนราษฎร์มีปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องอาชีพมากกว่าโรงเรียนรัฐบาลเล็กน้อย และปัญหาที่ประสบกับโรงเรียนราษฎร์รองลงมา คือ ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน เช่น ทุนน้อยเกรงจะเรียนในอาชีพที่เลือกไม่ตลอดระยะทางไกลทำให้ค่าใช้จ่ายสูงเกรงจะทำให้เลือกอาชีพที่ชอบไม่ได้

4. นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองและนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมืองมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน (α = .01) ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง

5. นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมืองมีปัญหาในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน (α=.01) พบว่า นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมืองมีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจและครอบครัวมากที่สุด และนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมืองพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพมากที่สุด

6. นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในเมืองมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน (α =.01) พบว่า นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ในเมืองมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพมากที่สุด ส่วนนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลในเมืองมีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพตามความต้องการของครอบครัวมากที่สุด

7. นักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมืองมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน (α = .01) พบว่าทั้งนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นอกเมืองและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลนอกเมืองมีปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเองมากที่สุด

8. นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพต่างกันมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่ต่างกัน (α =.01) พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาเป็นเกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจและครอบครัวมากที่สุด ส่วนอาชีพอื่น ๆ นั้น พบว่ามีปัญหาใกล้เคียงกัน

19. นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่ต่างกัน (α=.01) พบว่า นักเรียนที่บิดามารดาจบระดับชั้นประถมศึกษา 68% ระดับมัธยมศึกษา 20% ระดับอุดมศึกษา 12% นักเรียนที่บิดามารดาจบชั้นประถมศึกษา พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจและครอบครัวมากที่สุด รองลงมา คือ ปัญหาเกี่ยวกับการเงินนักเรียนที่บิดามารดาจบระดับชั้นมัธยมศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเองมากที่สุด และนักเรียนที่บิดามารดจบระดับชั้นอุดมศึกษาก็เช่นเดียวกัน มีปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเองมากที่สุด

อภิปรายผล

ตัวแปรเพศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าสังคมปัจจุบันให้สิทธิสตรีเท่าบุรุษ อาชีพบางอาชีพ เช่น ทหาร ตำรวจ วิศวกร ยอมรับความสามารถของสตรีมากขึ้น ยอมรับให้สตรีทำงานอาชีพเหล่านี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ เจมส์ คลาก (James Clack. 1970) ซึ่งได้ทำการศึกษาในเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพของเด็กวัยรุ่น อิทธิพลและผลประโยชน์ของอาชีพต่าง ๆ นั้นพบว่า วัยรุ่นทั้งหลายยังอาศัยความต้องการเป็นอิทธิพลเบื้องต้นในการเลือกอาชีพในระดับมัธยมศึกษา โดยไม่ได้คำนึงถึงเพศ เมื่อเป็นเช่นนี้ประกอบกับสังคมเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีพื้นฐานทางอาชีพเบื้องต้นเท่าเทียมกัน จึงทำให้ปัญหาในการเลือกอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลจากการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเลือกอาชีพต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมพงศ์ (สมพงศ์ อาภาพันธ์ 2519) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกันของนักเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงส่วนใหญ่มุ่งหวังในอาชีพที่ใช้วิชาการชั้นสูง และจะมีแรงจูงใจในความต้องการความก้าวหน้ามั่นคงในการประกอบอาชีพมากกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จะเห็นได้ว่าในระบบการศึกษาของไทยไม่ว่าจะเป็นการศึกษาต่อในสถานศึกษาขั้นสูงหรือการเข้าทำงาน ย่อมจะคัดเลือกผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเข้าศึกษาต่อหรือทำงานมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงทำให้ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าง ๆ มีปัญหาทางการเลือกอาชีพต่างกัน

ประเภทของโรงเรียน จากการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์และนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่ต่างกัน แต่โรงเรียนทั้งสองประเภทประสบปัญหานักเรียนไม่รู้เรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพมากเป็นอันดับหนึ่ง หมายความว่าทั้งสองประเภทมีปัญหาเท่ากัน ถึงแม้ในปัจจุบันนี้กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นความสำคัญของการแนะแนวการศึกษา ได้มีการบรรจุครูแนะแนวหรือเปิดการอบรมครูเพื่อทำหน้าที่แนะแนวประจำยังโรงเรียนต่าง ๆ แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เป็นที่เพียงพอ เพราะงานด้านแนะแนวเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง ซึ่งครูแนะแนวย่อมจะต้องช่วยเหลือเด็กในปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรง และใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เช่น ปัญหาการเรียนหรือปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เป็นต้น ส่วนปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพนั้นเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนและใช้เวลานานในการที่จะให้เด็กเข้าใจในอาชีพต่าง ๆ จนสามารถเลือกอาชีพได้โดยถูกต้อง ปัจจุบันนี้งานหลักของครูแนะแนวจึงมุ่งในการแก้ปัญหาการเรียนของเด็กเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพ อาชีพของเด็กเป็นปัญหาอันดับหนึ่งในการทำการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ซึ่งผู้เรียนคิดว่าในระยะเวลาต่อไป ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพจะลดน้อยลง

อาชีพของบิดามารดา จากการวิเคราะห์พบว่า อาชีพของบิดามารดาของนักเรียนไม่มีผลต่อปัญหาในการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมพงษ์ (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513) ที่พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีผลทำให้การเลือกเรียนสายสามัญของนักเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากสังคมปัจจุบันนี้ เด็กมีความรู้เกี่ยวกับโลกของงานอย่างกว้างขวาง อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสื่อสารมวลชนและจากการได้พบปะกับบุคคลผู้ประกอบอาชีพหลาย ๆ ประเภท นักเรียนไม่ได้พบ[illegible]แต่ในแวดวงของครอบครัวเท่านั้น จึงทำให้นักเรียน

มีปัญหาในการเลือกอาชีพไม่ต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดามารดา จากการวิเคราะห์พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา ไม่มีผลต่อปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาอยู่ในชั้นประถมศึกษามากที่สุด เพราะฉนั้นอาจกล่าวได้ว่า บิดามารดาไม่สามารถให้คำปรึกษา ปัญหาการเลือกอาชีพให้แก่บุตรหลานได้ ให้นักเรียนตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกอาชีพตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตน อาจจะประกอบด้วยว่า เพราะผู้ปกครองมีการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา จึงพยายามส่งเสริมให้บุตรหลานได้ศึกษาในระดับสูงเพื่อเป็นแนวทางสำหรับประกอบอาชีพต่อไป เพราะฉนั้น ระดับการศึกษาของบิดามารดาจึงไม่มีผลต่อปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาภรณ์ (สุภาภรณ์ เอี่ยมจินดา 2513) ที่ศึกษาเหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครูของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 และ ม.ศ.5 ในภาคกลาง (เว้นพระนคร–ธนบุรี) พบว่า การศึกษาของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางโรงเรียน

1. จากปัญหาที่พบมากที่สุดของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล คือ ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวทางอาชีพ เพราะฉะนั้นฝ่ายแนะแนวโรงเรียนควรให้ความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน ลักษณะของงาน คุณสมบัติและความสามารถที่จะประกอบอาชีพนั้นแก่นักเรียนอย่างกว้างขวาง ควรมีเอกสารและข่าวสารที่ทันสมัยเพื่อที่นักเรียนจะได้ค้นคว้า

2. ควรให้นักเรียนได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดให้มีบริการทดสอบ เพื่อทดสอบความถนัด ความสนใจของนักเรียน และการแนะแนวเป็นรายบุคคล เพื่อจะได้ทราบแนวทางที่จะส่งเสริม สนับสนุนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

3. ควรให้ผู้ปกครองได้มีส่วนรับรู้อย่างใกล้ชิดและละเอียดเกี่ยวกับความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน และควรให้ผู้ปกครองเข้าใจว่านักเรียนควรมีโอกาสเลือกอาชีพด้วยตนเอง โดยทางโรงเรียนควรติดต่อกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ หรือเชิญมาร่วมประชุมเป็นครั้งคราว

4. ผู้บริหารควรให้ความสนใจในการจัดบริการแนะแนวอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพอย่างดียิ่งขึ้น

5. ควรหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่จำเป็นเท่าที่โรงเรียนสามารถจะทำได้

<u>สรุป</u> โรงเรียนนี้ควรจัดให้มีการแนะแนวเป็นประจำ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในชั้นอื่นและภาคการศึกษาอื่นบ้าง เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาในการเลือกอาชีพว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหานั้นร่วมกัน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักเรียนเป็นจำนวนมากจำไม่ได้แน่ ควรมีวิธีการอื่นที่จะทำให้ได้ข้อมูลนี้มา อาจจะกระทำโดยวิธีสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล หรือเก็บแบบสอบถามหลังจากนักเรียนรู้ผลสอบแล้วไม่นานนักถ้าเป็นไปได้

3. ควรปรับปรุงแบบสอบถาม โดยเพิ่มรายละเอียดในแต่ละปัญหาให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คมเพชร ฉัตรศุภกุล บริการสนเทศ เอกสารประกอบการศึกษาวิชาบริการสนเทศ ฉบับโรเนียว 2521, 250 หน้า.

จงกล ศศะภูริ บทบาทของครูที่จะช่วยเด็กวัยรุ่นให้เผชิญปัญหาชีวิต วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2500, 56 หน้า.

เฉลิมชัย อุบลพงศ์ การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อชั้น ม.ศ. 3 และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนว ในโรงเรียนมัธยม จังหวัดชัยนาท ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 104 หน้า.

ชวลิต บางณรงค์ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพระนครและต่างจังหวัด ปีการศึกษา 2514 วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 102 หน้า.

ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ การศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510, 68 หน้า.

ธิการัตน์ บุญนุช ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 102 หน้า.

เปรื่อง จันดา การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 144 หน้า.

ประมวล วิทยากร ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า.

ประสาร เมืองหมุด การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 – 4 ปีการศึกษา 2510 ในโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 216 หน้า.

พรรณราย นิ่มขุนทด ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2512, 102 หน้า.

ยุพรรณี สุขสมิติ ค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนคร – ธนบุรี วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2513, 76 หน้า.

ลาวัณย์ สังฆกุล การสารวจสาเหตุที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไม่มีความสุข วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2500, 66 หน้า.

วารุณี บิณฑสันต์ "ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในเด็ก" วารสารประชาศึกษา ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม 2516, 34 หน้า.

วิจิตร เรืองสวัสดิ์ เหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครูของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 และ ม.ศ. 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2512, 145 หน้า.

ศิริลักษณ์ จินดากุล การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ คม. กณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2510, 144 หน้า.

สวัสดิ์ บรรเทิงสุข การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2510, 227 หน้า.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร "แนวคิดในการเลือกอาชีพ" ศิลปหัตถกรรม หนังสือที่ระลึกงานกรีฑาหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 35 ของกระทรวงศึกษาธิการ 1 – 5 ธันวาคม 2515, หน้า 81 – 88.

สมพงษ์ มั่นระวัง การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 161 หน้า.

สมพงษ์ อาภาพันธ์ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 138 หน้า.

สุภาภรณ์ เอี่ยมจินดา เหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครูของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 และ ม.ศ 5 ในภาคกลาง (เว้นพระนคร – ธนบุรี) ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 121 หน้า.

Blackburn, Salah Pauline Sturdivant, "Relationship of Selected to Occupational and Educations and Expectations of Female-Higher School Seniors," Dissertation Abstracts 35(7) : 4153, January 1975.

Channay, Reece., "Vocational Values of Children as thay Relate to Economic Community Grade Level, Sex, and Parental Level," Dissertation Abstracts : 69 : 2957 - 2959, March-April, 1969.

Collazo, Jenaro Collazo, "Occupational Plans of Puertorican Youth," Dissertation Abstracts 28(4) : 2534-2535 October, 1967.

Eaddy, Vanik Silas, "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts 29(9) : 2598-2959, March, 1969.

Edward, Allen A. Experinetal Design in Psychological Research, Rinehart Company, Inc., New York, 1968, 446 pp.

Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education McGraw-Hill Co., New York, 1966, 466 pp.

Garrett, Henry E. Statistic in Psychology and Education Valaila, Feffer and Simons Privated Ltd., Bombay, 1966, 491 pp.

Jame Clack, Ranold., "Occupational Prestige and Vocational Choices," Dissertation Abstracts 31(8) : 3868-A February, 1970.

Krech, David, Individual in Society, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1962, 564 pp.

McNemar, Guinx, Psychological Statistics, John Will & Sons, Inc., New York, 1955, 408 pp.

Nutt, Monna La Velle, "Analysis of Student and Teacher Recordings of Adolescent Problems," Dissertation Abstracts International, 33 : 650-A, August, 1972.

Ramond, Alan Workmans., "A Study of Selected Characteristic, Experiences, and Reception of Student Enrolled in Occupational Programs in Colorado Public Two-year Community Junior College," Dissertation Abstracts, 4(35) : 2021-A, October, 1974.

Roe, Anne, The Psychology of Occupation, John Willey and Sons, Inc., New York, 1966, pp.31-35.

Shertzer, Bruce and Peters, Human J., Guidance : Technique for Individual Appraisal and Development, The MacMillan Company, New York, 1965, 390 pp.

ภาคผนวก

แบบสำรวจปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียน

นักเรียนที่รัก

ข้าพเจ้าทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียน เพื่อจะนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาและการแนะแนวสำหรับนักเรียนรุ่นต่อไป จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ตามสภาพที่เป็นจริงของตัวนักเรียนเองให้มากที่สุด โดยไม่ต้องลงชื่อ หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(น.ส.อรวรรณ ประคองเวช)
นิสิตปริญญาโท
ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

ตอนที่ 1

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และกรอกข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของท่าน ลงในที่ว่างที่เว้นไว้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. โรงเรียนชื่อ _____ อำเภอ _____
   จังหวัด _____
3. โรงเรียนของนักเรียนเป็น ☐ โรงเรียนราษฎร์ ☐ โรงเรียนรัฐบาล
4. ผลการสอบไล่ปลายปี ชั้น ม.ศ. 2 _____
5. บิดาของนักเรียนมีอาชีพ _____
   (โปรดบอกตำแหน่งหรือจงอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่ทำโดยย่อ ๆ)
6. มารดาของนักเรียนมีอาชีพ _____
   (โปรดบอกตำแหน่งหรืออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่ทำโดยย่อ ๆ)
7. การศึกษาของบิดา
   ☐ ระดับประถมศึกษา (ป.4 หรือ ป.7 หรือเทียบเท่า)
   ☐ ระดับมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่า)
   ☐ ระดับอุดมศึกษา (ปริญญาตรีหรือเทคนิคหรือเทียบเท่า)

ตอนที่ 2

ข้อปัญหาต่อไปนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ขอให้นักเรียนอ่านคำถามด้วยความรอบคอบ และพิจารณาว่านักเรียนมีปัญหาเหล่านี้มากน้อยเพียงใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบซึ่งมีเป็น 5 ช่อง คือ

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุดหรือไม่มี

เมื่อนักเรียนมีความคิดเห็นเช่นใดก็ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างของกระดาษคำตอบดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำถาม

1. มีโรคประจำตัว จนทำให้เบื่อไม่อยากเรียน
2. เป็นหวัดบ่อย ต้องไปพบแพทย์อยู่เสมอ

กระดาษคำตอบ

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุดหรือไม่มี
1.	✓				
2.					
3.					
4.					

ถ้านักเรียนมีโรคประจำตัวจนทำให้เบื่อไม่อยากเรียน มากที่สุด ก็ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

ปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง

1. ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความสามารถด้านใด
2. ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความสนใจด้านใด
3. ไม่แน่ใจว่าตนเองมีความถนัดอะไร
4. ไม่แน่ใจว่าระดับสติปัญญาของตนจะเหมาะกับอาชีพที่ตัดสินใจเลือก
5. กลัวว่าจะสอบเข้าเรียนต่อไม่ได้
6. ไม่แน่ใจว่าตนเองเก่งวิชาอะไร
7. ไม่แน่ใจว่าตนเองอ่อนวิชาอะไร
8. ไม่แน่ใจว่าตนเองจะเรียนในอาชีพที่ชอบได้สำเร็จ
9. ไม่เข้าใจว่าตนเองควรเลือกอาชีพนั้นเพราะอะไร
10. ไม่ทราบว่าตนเองชอบหรือไม่ชอบอาชีพใด

ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจและครอบครัว

1. ต้องเลือกอาชีพตามใจบิดามารดา
2. ไม่แน่ใจว่าอาชีพที่เลือกจะดีพอ
3. บิดามารดาหรือผู้ปกครองตั้งใจให้ประกอบอาชีพที่ตนไม่สนใจและไม่มีความถนัด
4. บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้ประกอบอาชีพที่ตนคิดว่าเกินความสามารถของตน
5. ต้องเลือกอาชีพตามเพื่อน
6. บิดามารดาหรือผู้ปกครองขาดความรู้เกี่ยวกับอาชีพ จึงไม่สามารถเป็นที่ปรึกษาได้
7. บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเอง
8. บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สนใจว่าจะเลือกอาชีพอะไร
9. บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้เลือกอาชีพตามอาชีพบิดามารดา
10. เลือกอาชีพตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตน

11. เลือกอาชีพตามความพึงพอใจของตนเอง
12. ความคิดเห็นไม่ตรงกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเรื่องการเลือกอาชีพ
13. ต้องเลือกอาชีพตามใจญาติพี่น้องที่อยู่ใกล้ชิด
14. ไม่มีโอกาสปรึกษาเรื่องการเลือกอาชีพกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและร่างกาย / 3

1. สายตาไม่เหมาะสมกับอาชีพที่เลือก
2. มีโรคประจำตัวที่ขัดขวางการประกอบอาชีพที่เลือก
3. ร่างกายอ่อนแอเกินไปที่จะเลือกอาชีพที่ชอบ
4. ร่างกายไม่สมประกอบ กงเลือกอาชีพที่ชอบไม่ได้
5. ไม่คล่องแคล่วในการทำงานด้วยมือ
6. ท่าทางและลักษณะของตนไม่เหมาะกับอาชีพที่เลือก
7. มีโรคประจำตัว ทำให้เบื่อและไม่อยากเรียนหรือเลือกอาชีพ
8. รู้สึกประสาทไม่ดีเกรงว่าจะเลือกอาชีพที่ชอบไม่ได้
9. มีความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพอยู่เสมอ

ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน / 4

1. ทุนน้อยเกรงจะเรียนในอาชีพที่เลือกไม่ตลอด
2. ถ้าเรียนต่อต้องหารายได้ด้วยตนเอง
3. ไม่มีโอกาสเรียนต่อเพราะไม่มีทุน
4. ขาดเงินทุนทำให้ขาดกำลังใจที่จะเรียนต่อ
5. เกรงว่าการเลือกเรียนอาชีพที่ชอบนั้นจะเรียนไม่สำเร็จเพราะค่าบำรุงการศึกษาสูง
6. เกรงว่าการเลือกอาชีพที่ชอบนั้นจะเรียนไม่สำเร็จเพราะค่าอุปกรณ์ใช้จ่ายสูง
7. ขาดผู้อุปการะในด้านการเงินเกรงว่าจะเลือกอาชีพที่ชอบไม่ได้
8. การขาดเงินทุนเกรงว่าจะสู้คนอื่นไม่ได้

9. มีพี่น้องหลายคนเกรงว่าจะเป็นอุปสรรคในด้านการใช้จ่ายทำให้เลือกอาชีพที่ชอบไม่ได้

10 ระยะทางไกลทำให้ค่าใช้จ่ายสูงเกรงว่าจะทำให้เลือกอาชีพที่ชอบไม่ได้

ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวทางอาชีพ / 5

1. ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้นต้องมีความสามารถด้านใด
2. ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกต้องใช้เวลาศึกษามากน้อยเพียงใด
3. ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกนั้นต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการศึกษามากน้อยเพียงใด
4. ขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเลือก
5. ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกเปิดสอนที่ใดบ้าง
6. ขาดความรู้ในการเตรียมตัวสำหรับที่จะเรียนอาชีพที่เลือก
7. ไม่ทราบว่าต้องเตรียมตัวอย่างไรในการเลือกอาชีพนั้น
8. ไม่ทราบว่าแต่ละอาชีพต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมอย่างไร
9. ไม่ทราบว่าจะเลือกเรียนวิชานั้นแล้วจะมีงานทำหรือไม่
10. ไม่ทราบว่าเลือกเรียนวิชาชีพนั้นแล้วจะออกมาประกอบอาชีพอะไรบ้าง
11. ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกจะมีความมั่นคงในการทำงานหรือไม่
12. ไม่ทราบว่าอาชีพที่เลือกจะมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด
13. ไม่ทราบว่าลักษณะงานและสภาพการทำงานของอาชีพที่สนใจเป็นอย่างไร

ค่าอำนาจจำแนกของแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับปัญหาในการเลือกอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ

หมวดของปัญหา	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
ปัญหาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง	1.	3.6873	2.	3.0050	3.	2.7821
	4.	3.0112	5.	3.3756	6.	2.8349
	7.	3.5637	8.	3.6450	9.	3.1274
	10.	3.2942				
ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเลือกอาชีพและครอบครัว	1.	3.5488	2.	4.2389	3.	2.8683
	4.	2.6341	5.	8.1260	6.	8.6735
	7.	7.5476	8.	8.7397	9.	3.1480
	10.	5.7699	11.	3.5025	12.	2.8420
	13.	2.2532	14.	3.1542		
ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ	1.	3.7963	2.	2.6211		2.8757
	4.	3.2585	5.	2.1623		5.4416
	7.	4.9516	8.	5.8261		5.1040
ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน	1.	5.3712	2.	4.8459	3.	5.5185
	4.	6.0691	5.	4.1136	6.	6.7885
	7.	5.1933	8.	3.1698	9.	3.8336
	10.	3.3309				
ปัญหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องราวของอาชีพ	1.	5.7411	2.	5.7909	3.	5.0574
	4.	3.6347	5.	5.0798	6.	5.6623
	7.	4.8238	8.	4.7347	9.	4.0859
	10.	4.3053	11.	5.5142	12.	3.7562
	13.	4.6643				